

## Ondertiteling op regionale TV zenders – evaluatie gebruikers

### Noodzaak ondertiteling

Voor de gebruikers van de ondertiteling bij Nederlandstalige TV programma's via teletekst staat de noodzaak ervan niet ter discussie. Ondertiteling zorgt er voor dat dove en slechthorende personen ook toegang hebben tot de gesproken informatie op TV.

### Overeenkomst Vlaams minister van Media – NORTV

De overeenkomst die in december 2005 werd gesloten tussen Vlaams minister van Media en NORTV kwam mede tot stand op vraag van de Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties (Fevlado vzw). De overeenkomst en de bijhorende subsidie werden positief onthaald door de dove en slechthorende personen.

### Verwachtingen

Er werden geen concrete afspraken gemaakt over welke programma's de regionale zenders zouden voorzien van ondertiteling. Uit een rondvraag georganiseerd door Fevlado bleek dat elke zender zou starten met het ondertitelen van de nieuwsuitzending en dat men achteraf zou bekijken wat nog extra kon gerealiseerd worden. Zie bijlage artikel *Toegankelijke informatie over de eigen omgeving betekent ook integratie*. Ondertiteling op regionale TV zenders, uit Dovennieuws maart - april 2006.

AVS en Focus-WTV zorgden reeds voor 2005 voor ondertiteling van het nieuws via een provinciale subsidie. AVS zou de extra financiële middelen gebruiken om de ontkoppeling van de nieuwsuitzending (van 1 journaal naar 3) te blijven voorzien van ondertiteling. Bij Focus-WTV zou men vooral investeren in apparatuur en dan bekijken welke extra programma's nog meer ondertiteld kunnen worden.

De Dovengemeenschap verwachtte dus concreet de ondertiteling van de nieuwsuitzendingen en ook informatie over welke TV programma's bij uitbreiding zouden ondertiteld worden.

### Realisaties

Alle regionale TV zenders voorzien hun nieuwsuitzendingen van ondertiteling.

Bij sommige zenders is dit vanaf de eerste uitzending, bij andere pas vanaf de herhalingen van het nieuws.

Slechts één zender geeft op haar website duidelijke informatie over welke programma's ondertiteld worden, namelijk AVS. Hieronder een overzicht over de informatieverspreiding via de website per regionale zender:

Op de **AVS** website vindt men een overzicht van welke programma's ondertiteld worden:

- stads TV Gent
- regionaal nieuws

Op de **ATV** website vindt men via de zoekfunctie terug dat men vanaf 20u het nieuws met ondertiteling kan bekijken.

Op de **RTV** website vindt men geen informatie terug over welke TV programma's voorzien worden van ondertiteling.

Op de **ROB TV** website kan je terecht op ROB text. Indien men de pagina 888 ingeeft krijg je de mededeling dat de ondertiteling begint van zodra het nieuws start.

Op de website van **Ring-Tv** wordt geen melding gemaakt van ondertiteling voor dove en slechthorende kijkers.

Op de **Oost-TV** website wordt niet vermeld welke programma's er voorzien zijn van ondertiteling.

De website van **TV-Brussel** voorziet het symbool van de ondertitelingpagina 888 op de website maar verduidelijkt niet bij welke programma's er ondertiteling voorzien wordt.

**TV-Limburg** vermeldt op de website niet welke programma's ondertiteld worden.

Op de website van **Focus – WTV** wordt niet vermeld welke programma's ondertiteld zijn.

#### Wensen voor de toekomst

- Op het zendschema van elke regionale TV zender met het 888 teletekst symbool aangeven welke uitzendingen voorzien zijn van ondertiteling en vanaf welk uur. Een andere mogelijkheid is wat AVS voorziet: een aparte pagina over de ondertiteling op de website. Hierdoor geeft de zender zelf ruchtbaarheid aan het aanbod van ondertiteling en sensibiliseren ze zowel hun horende als slechthorende / dove kijkers.
- De uitzendingen van het nieuws vanaf de eerste uitzending voorzien van ondertiteling.
- Volledige ondertiteling voorzien. Op de meeste regionale zenders wordt de boodschap verkort weergegeven in de ondertiteling. Dove en slechthorende kijkers krijgen dus niet dezelfde informatie als horende kijkers.
- Informatie geven indien er een storing is of technisch defect. Het gebeurt dat tijdens een uitzending de ondertiteling via de 888 pagina wegvalt. De kijkers wensen op dat moment informatie te krijgen over het defect. Dit kan door te melden dat er een technische storing is via de 888 pagina, zoals horende kijkers de melding "even geduld" krijgen indien er een storing is bij een uitzending.

- Vele regionale zenders laten kijkers toe het nieuws en/of andere programma's online te bekijken. Deze videoclips zijn niet toegankelijk voor dove en slechthorende kijkers. Het is wenselijk dat men nagaat hoe men ook bij deze beeldfragmenten ondertiteling kan voorzien.
- Bepaalde dove kijkers geven aan dat ze naast de ondertiteling ook graag het nieuws vertaald willen zien naar de Vlaamse Gebarentaal.
- Ten slotte hopen we dat elke regionale zender het aanbod aan ondertitelde programma's kan uitbreiden en hiervoor in overleg gaat met de gebruikers. Er kan nagedacht worden over eenzelfde stappenplan zoals de VRT dient te volgen, waarbij de regionale zenders bepaalde ondertitelingpercentages na een bepaalde tijd dienen te halen.

### Gebruikers feedback

Op 14 januari 2008 lanceerde Fevlado (de Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties) een oproep aan haar leden om hun feedback te geven over de ondertiteling op regionale zenders. De oproep werd eveneens door OPDOSS (Optimale Participatie en integratie van Dove en Slechthorende kinderen en volwassenen in de Samenleving) onder haar leden verspreid.

Algemeen was men tevreden over de ondertiteling op de regionale TV's. Een terugkerende opmerking was, dat men een uitbreiding van het aanbod verwacht. Er is vooral vraag naar ondertiteling van sportprogramma's.

Daarnaast gaf elke persoon aan niet de volledige informatie te krijgen via ondertiteling. De informatie die opgenomen wordt in de ondertiteling is korter en veel zaken van wat de nieuwslezer zegt, wordt weggelaten. Dit is een knelpunt.

Daarenboven wenste elke respondent dat indien er een technisch defect is met de 888 ondertiteling, men dit ook zou meedelen via de teletekstpagina.

Er kwamen specifieke opmerkingen voor

### **TVL**

De ondertiteling van het nieuws gebeurt normaal vanaf 20u, maar dit is niet steeds het geval. Het uur waarop de ondertiteling gestart wordt, is onregelmatig. Men vraagt uitdrukkelijk om te starten met de ondertiteling van het nieuws bij de eerste uitzending.

Er komen nog vaak storingen voor.

Eén persoon liet weten niet op de hoogte te zijn van ondertiteling op de regionale zender.

## **ROB TV**

Het verschijnen van ondertiteling is soms heel onregelmatig. Men stelt nog vaak technische storingen vast waardoor de ondertiteling te laat of helemaal niet verschijnt.

De aankondiging van de ondertiteling (met 888 symbool) zou beter bovenaan in beeld verschijnen en niet in het midden van het beeld zoals nu het geval is.

De ondertiteling loopt niet altijd mee met het beeld, waardoor men de ondertiteling krijgt bij een verkeerd beeldfragment.

Soms wordt de ondertiteling op andere tekst op het beeld geplaatst. Bijvoorbeeld bij een interview komt de naam van de geïnterviewde in beeld en verschijnt daarop de ondertiteling.

## **RTV**

Er is vaak storing bij ondertiteling in het weekend en op feestdagen.

Soms wordt de ondertiteling op andere tekst op het beeld geplaatst. Bijvoorbeeld bij een interview komt de naam van de geïnterviewde in beeld en verschijnt daarop de ondertiteling.

## **ATV**

De opsplitsing van de regels is niet steeds logisch. Men werkt niet met makkelijk leesbare afbrekingen (zoals bij VRT wel het geval is).

De ondertiteling gaat soms te snel en is soms gestoord.

Soms wordt de ondertiteling op andere tekst op het beeld geplaatst. Bijvoorbeeld bij een interview komt de naam van de geïnterviewde in beeld en verschijnt daarop de ondertiteling.

## **AVS**

De ondertiteling van reportages op verplaatsing zijn vaak gestoord of vallen weg. Ondertiteling van de nieuwslezer of gesprekken in de studio zijn steeds goed ondertiteld. Enkel bij interviews op verplaatsing blijft er een probleem. De ondertiteling valt dan regelmatig weg.

Soms wordt de ondertiteling op andere tekst op het beeld geplaatst. Bijvoorbeeld bij een interview komt de naam van de geïnterviewde in beeld en verschijnt daarop de ondertiteling.

## **WTV / FOCUS TV**

De ondertiteling loopt niet altijd gelijktijdig met het beeld. Men krijgt soms de ondertiteling over een waterramp bij beelden van een schoolbezoek.

Er zijn vaak storingen bij de ondertiteling. Storingen blijven soms weken aanslepen.

Soms wordt de ondertiteling op andere tekst op het beeld geplaatst. Bijvoorbeeld bij een interview komt de naam van de geïnterviewde in beeld en verschijnt daarop de ondertiteling.

Normaal start men met de ondertiteling van het nieuws vanaf 18u of 19u. Het valt echter voor dat er om 21u nog geen ondertiteling is.

De ondertiteling is soms niet goed leesbaar.

Er is geen ondertiteling in het weekend en op feestdagen.